

Elektrifisering kutter utslipp og skaper nye arbeidsplasser

Høringsnotat til energi- og miljøkomiteen: Prop. 1 LS (2019-2020)

Det er mange gode enkeltsatsinger i statsbudsjettet, men det må i langt sterkere grad bidra til raskere elektrifisering av Norge.

Norge bør ha som mål å bli fullelektrifisert innen 2050

Kraftproduksjon i Norge er nær 100 prosent fornybar, og vi har gode vann- og vindressurser. Likevel er nesten halvparten av forbruket fossilt. Erstatte vi det meste av dagens fossile energibruk med elektrisitet, får vi en økning i kraftforbruket på 30-50 TWh per år. Med en tilsvarende vekst i fornybar kraftproduksjon gir dette en halvering av klimagassutslippene i Norge, ifølge Statnett. Samtidig byr denne omstillingen på store muligheter til å skape nye arbeidsplasser og inntekter som varer utover oljealderen.

Norge ligger godt an i arbeidet med elektrifisering sammenlignet med andre land. Ved å være først ute med bruk av ny teknologi hjemme, legges også grunnlaget for utvikling nye arbeidsplasser og teknologier som kan eksportverer. Eksempler på det kan for eksempel være elektriske skip, ladeinfrastruktur eller styringssystemer.

Mange er i gang allerede: Rolls-Royce har allerede etablert seg i Trondheim, hvor de utvikler elektriske fly. Vi har flere verft som kan levere el-ferjer. Verdens første utslippsfrie anleggsplass finnes i Oslo, hvor en gate bygges om til gågate ved bruk av elektriske gravemaskiner, hjullaster og annet elektrisk utstyr. Nasta, som holder til i Larvik, har utviklet og levert en av gravemaskinene.

En rapport fra Menon Economics, utarbeidet på oppdrag fra EnergiNorge, viser at en rask og storstilt elektrifisering av Norge (med kjent teknologi til grunn), kan gi en inntjening på 210 milliarder over de neste 20 årene. Dette tilsvarer 105.000 nye årsverk i leverandørindustrien offshore, ifølge rapporten.

EL og IT Forbundet ber energi- og miljøkomiteen om følgende i budsjettbehandlingen:

1) Styrk støtten til utviklingen av fornybarteknologi

Styrk PILOT-E (Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova): Et PILOT-E-prosjekt sikrer finansiering fra Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova i de ulike stadiene av utviklingsløpet. En generell styrkning av disse tre aktørene er derfor et svært viktig bidrag til klimakutt og nye arbeidsplasser.

EnergiX: Det foreslås 280 mill. kroner til ENERGI X, som finansierer forskning og innovasjon for en bærekraftig utvikling av energisystemet. Programmet favner alt fra utvikling av energisystemet og fornybar energiteknologi til effektiv bruk av energi i bygg, industri og transport. Regjeringen foreslår et kutt på fem millioner, sammenlignet med statsbudsjettet for 2019. Bevilgningene burde vært økt.

Offentlig anskaffelser: Det er viktig å merke seg at grønne, offentlige anskaffelser kan skape et hjemmemarked. De må sees på som en investering i klimavennlig teknologiutvikling og nye arbeidsplasser. Offentlige anskaffelser bør for eksempel brukes til elektrifisering av transportsektoren og bygg- og anleggsprosjekter.

Styrk miljøteknologiordningen (Innovasjon Norge): I 2020 foreslås det 565,5 mill. kroner til ordningen. Dette er samme beløp som for 2019, til tross for at demonstrasjon- og piloteringsordningen Havpilot nå legges inn under miljøteknologiordningen med et øremerket beløp (30 millioner). Dette svekker er en viktig ordning for klimakutt og nye arbeidsplasser.

2) Styrk Klimasats

Ordningen omfatter blant annet transportplanlegging, ladeinfrastruktur og innkjøp av el-biler. I 2019 kom det inn 574 søknader til ordningen. Samlet søkesum var 577 millioner. Regjeringen foreslår 187,8 millioner på deling mellom Klimasats og tilskudd til klimatilpassingstiltak i kommunene for 2020.

3) Midler til utjevning av nettleien

I dag er det store og urettferdige forskjeller på hvor mye folk betaler i nettleie. Det må settes av midler til utjevning av nettleien i budsjettet. Vi forventer også at regjeringen legger fram en sak for Stortinget våren 2020 som inneholder et nytt forslag til modell for utjevning.

4) Hold trykke oppe på karbonfangst- og lagring

Regjeringen foreslår å bevilge 215 millioner kroner til arbeid med karbonfangst- og lagringsprosjektet i 2020. Dette er for å opprettholde fremdriften. Vi ønsker en investeringsbeslutning så raskt som mulig.

5) Beskatning av vannkraft

Sanderud-utvalget foreslår å avvikle ordninger som gir kommunene direkte inntekter fra vannkraft. Det legger også til grunn at reglene om offentlig eierskap avvikles. Utvalget svarer ikke på oppdraget, som var å vurdere om innrettingen på grunnrenteskatten hindrer oppgraderinger av vannkraftverk. EL og IT Forbundet vil heller øke i skjermingsfradraget i vannkraftbeskatningen. Det er målrettet, vil utløse flere investeringer i vannkraftnæringen og legge til rette for elektrifisering av Norge.

Vennlig hilsen

Jan Olav Andersen, forbundsleder

Robert Kippe, kommunikasjonssjef
95 12 90 78 / robert.kippe@elogit.no